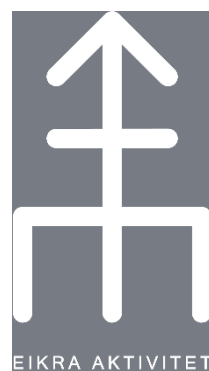

PROSJEKTPLAN SAMMEN OM JOBBSKAPING 2022-23

- Et helhetlig kvalifiseringskurs med fokus på hverdagsmestring og yrkesopplæring

25.01.2024

Innhold

Bakgrunn	2
Sammendrag og målsetning	2
Om Eikra.....	4
Organisering	5
Innledning prosjektplan.....	6
Målgruppe.....	7
Rekruttering	7
Gruppestørrelse	8
Varighet på kurs.....	8
Nøkkelressurser	9
Innhold opplæring	11
Opplæringsmateriell.....	12
Styrking av muntlige ferdigheter og deltakelse:	12
Helsekurs, barne- og ungdomsarbeid og restaurant- og matfag.	13
Tema omkring yrkesvalg og utdanning	13
Aktiv Medborger og livsmestring	14
Arbeidspraksis på gården	15
Bruk av «Inkluderende Jobbdesign»	16
Måleindikatorer.....	17
Hva var utfordrende?	18
Gode erfaringer.....	19
Resultat, implementering og videre utvikling.....	20
Forskning	22
Oppsummering:	23
Kilder:.....	25

Prosjektplan Sammen om Jobbskaping 2022-23

- *Et helhetlig kvalifiseringskurs med fokus på hverdagsmestring og yrkesopplæring*

Bakgrunn

Denne prosjektplanen dokumenterer et kvalifiseringstiltak rettet mot innvandrere som ankommer Norge med begrenset eller ingen formell utdanning, primært kvinner. Initiert gjennom et samarbeid mellom Stjørdal kommune og sosial entreprenør Eikra Aktivitet AS, representerer prosjektplanen et resultat av en 1,5 års støtteperiode fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Tilskuddet ble tildelt innenfor rammene av «Arbeidsrettet kvalifisering i samarbeid med sosiale entreprenører», med formålet å forbedre integreringsarbeidet i kommunene med mål om å integrere målgruppen i arbeid eller utdanning. Midlene har blitt benyttet til å utprøve ulike tiltak og metoder, med sikte på å kunne overføre oppnådd kunnskap til andre kommuner.

Stjørdal kommune, i samarbeid med sosial entreprenør Eikra Aktivitet AS (heretter referert til som Eikra), har implementert tiltaket "Sammen om jobbskaping". Dette er et forsøk på å lage et helhetlig kvalifiseringstilbud som skal ende opp med en arbeidsmarkedstilknytning for deltakerne, fortrinnsvis i ufaglærte stillinger i hjemkommunen.

Denne prosjektplanene er ført i pennen av Veronica Schanke Reinås, med tett oppfølging og innspill fra hele prosjektgruppen.

Sammendrag og målsetning

Dette prosjektet har som hovedmål å utvikle en skreddersydd og helhetlig modell for kvalifisering og fast ansettelse for innvandrere i ufaglærte stillinger. Formålet er å møte et påtrengende behov for sysselsetting blant målgruppen, som primært inkluderer deltakere i introduksjonsprogrammet – spesielt kvinner med begrenset utdanning. Prosjektet er utformet for å imøtekomme utfordringene disse deltakerne står overfor og bidra til å forhindre at de havner i utenforskap.

Gjennom et formalisert samarbeid mellom Stjørdal kommune og sosial entreprenør Eikra, tar prosjektet i bruk den forskningsbaserte metoden "Inkluderende jobbdesign". Denne metoden er spesielt tilpasset for å tilrettelegge arbeidsplasser for ufaglærte grupper og blir implementert for å skape et kvalifiseringsløp som kan føre til ansettelse, se egen rapport for Metode og modellbeskrivelse.

Målgruppen får muligheten til å delta i et tilrettelagt arbeidsforberedende kurs arrangert av sosial entreprenør Eikra. Kurset setter søkelys på arbeidsrettet introduksjon, yrkesopplæring og forberedelse til praksis i bedrifter med behov for ufaglært arbeidskraft. Deltakerne går deretter ut i praksis, med mulighet for fast ansettelse i kommunen etter endt praksisperiode.

For å styrke oppfølgingen av deltakerne, introduserer prosjektet en tett mentorordning. Mentorene spiller en avgjørende rolle i å gi individuell veiledning

og støtte til deltakerne gjennom hele prosessen, fra opplæring til praksis og mulig fast ansettelse.

Samarbeidet med lokal NAV-kontor er mot slutten av prosjektperioden påbegynt for å sikre koordinert støtte og tilrettelegging videre av nødvendige tiltak for deltakerne. Dette samarbeidet er ikke ferdigstilt, men er nødvendig for å sikre at deltakerne får tilgang til relevant støtte og ressurser som kan øke sjansene for vellykket integrering på arbeidsmarkedet.

I tillegg prøver prosjektet ut et samarbeid med lokal tiltaksarrangør, Fides, for å utforske muligheter for samskaping. Dette samarbeidet fokuserer på å utnytte komplementære ressurser og ekspertise fra ulike enheter for å styrke effekten av prosjektet. Målet er å skape en helhetlig støttestruktur som adresserer alle aspekter av deltakernes reise mot varig sysselsetting. Dette har vært vellykket, det er prøvd ut for kun en deltaker, men erfaringene viser at det med fordel kan utvikles videre.

Prosjektet forsøker også å implementere en ny og banebrytende modell der deltakerne får tilbud om en toårig ansettelse i en fast jobb i kommunen etter kvalifiseringsfasen og praksis. Dette arbeidet er ikke ferdigstilt i denne prosjektperioden. Et mål er at stillingene skal bli finansiert gjennom opprettelse av såkalte "inkluderende stillinger", der flere enheter, som for eksempel kommunen og NAV, går sammen om finansiering av disse. Dette innovative finansieringskonseptet, dersom det blir ferdig utviklet, kan bidra til å skape varige og inkluderende arbeidsplasser for målgruppen og har relevant overføringsverdi.

Organisatorisk er prosjektet et samarbeid mellom Stjørdal kommune og sosial entreprenør Eikra Aktivitet, med planer om å inkludere privat næringsliv i de påfølgende årene. Prosjektet blir kontinuerlig evaluert gjennom tilbakemeldinger og målinger av måleindikatorer.

Prosjektet har fått forankring og støtte fra kommunens ledelse, og det er etablert kontakt med næringsforeningen i regionen gjennom intensjonsavtale. Det pågår i skrivende stund et samarbeid med NTNU samfunnsforskning og NTNU Institutt for sosialt arbeid, som skal forske på prosjekter som utvikles av sosial entreprenør

Eikra og Stjørdal kommune i tidsperioden 2023-2027. Forskningsprosjektet er en del av et internasjonalt forskningsprosjekt; Improving Active Citizenship and Integration for Low-Literate Adult Refugees (InterAct), og inkluderer sosial entreprenør samt alle aktører som er involvert gjennom Stjørdal kommune, også deltakerne.

Prosjektet prioriterer å teste og utvikle modellen internt i Stjørdal kommune før en videre implementering i privat sektor. Det er disse faktorene som ligger til grunn for denne prosjektplanen.

Det er nødvendig å påpeke at dette prosjektet utgjør en fortsettelse av Eikra Aktiv Medborger, gjennomført i perioden 2020-21 (se egen prosjektplan). Restriksjonene på grunn av Covid-19-pandemien medførte betydelige utfordringer knyttet til praksis i ordinær virksomhet, noe som først ble implementert i nåværende prosjektperiode. Denne prosjektplanen gir en innførende oversikt over prosjektet, samt deler både gode og mindre gode erfaringer, akkumulert gjennom dets gjennomføring. Målet er å tilrettelegge for kunnskapsoverføring, slik at andre kommuner som vurderer lignende prosjekter, kan dra nytte av disse innsiktene.

Gården er en unik arena for språktrening, opplevelser og arbeidspraksis

Om Eikra

Eikra Aktivitet driver en gård innenfor det nasjonale konseptet Inn på tunet i Stjørdal kommune. Vi opererer som en non-profit organisasjon, registrert i frivillighetsregisteret, og er en sosial entreprenør. Vårt hovedfokus er Inn på tunet-drift, hvor vi tilbyr en tilrettelagt og kvalitetssikret opplæringsarena, samt andre velferdstjenester på gårdsbruk. Disse tjenestene har som hovedformål å fremme læring, mestring, utvikling og trivsel blant deltakerne.

Sosialt entreprenørskap, i tråd med regjeringens definisjon, innebærer å utvikle og implementere nyskapende løsninger på sosiale og samfunnsmessige utfordringer. Regjeringens definisjon av sosialt entreprenørskap er at det handler om å utvikle og ta i bruk nye løsninger på sosiale og samfunnsmessige problemer. Erfaringsbasert kunnskap, praktiske erfaringer og egne nettverk kan ha andre fortrinn. Det handler om å utvikle nye tjenester på tvers av fagfelt og virksomhetsmodeller og om å samarbeide på nye måter.

Dette prosjektet adresserer et behov for alternative opplæringstilbud innenfor det kommunale integreringstilbudet, med mål om å kombinere relevant teori og yrkeserfaring gjennom praksis for målgruppen. Vi har utforsket hvordan en Inn på tunet-gård kan fungere som en alternativ læringsarena for yrkesopplæring. Gjennom ulike modeller, over to semestre, har vi undersøkt hvordan dette kan bidra til å imøtekomme kommunens nåværende og fremtidige behov for velstrukturerte og tilrettelagte opplæringsarenaer som tilbyr arbeidsrettet kvalifisering.

Prosjektet har hatt hovedfokus på å styrke deltakernes motivasjon og kompetanse for deltakelse i fremtidig yrkesliv. Samtidig har betydningen av et aktivt

medborgerskap blitt vektlagt gjennom fokus på livsmestring, etablering av gode nettverk, deltakelse i samfunnet, og meningsfull fritid.

Organisering

Prosjektet er et fruktbart samarbeid mellom sosial entreprenør Eikra og Integreringsenheten i Stjørdal kommune. Dette samarbeidet omfatter ledelse, programrådgivere, PR-ansvarlige, og lærere ved voksenopplæringen (VO). Eikra har hatt overordnet ansvar for gjennomføringen og ledelsen av prosjektet, mens Integreringsenheten har hatt ansvaret for rekruttering og oppfølging av deltakerne, samt koordinering mellom involverte aktører.

Samarbeidet er grundig implementert for å sikre kontinuitet og synergi mellom norskopplæringen ved skolen og aktivitetene på gården. Det er etablert jevnlig dialog mellom partene for å sikre en helhetlig tilnærming. Videre har samarbeidet manifestert seg gjennom verdifulle innspill fra VO-lærere, som har fokusert på sentrale områder for trening, for eksempel muntlig deltakelse, evne til kritisk refleksjon, og evnen til å stille spørsmål for læring. Disse innspillene har bidratt til å forme prosjektets retning og struktur, spesielt med tanke på forberedelser før oppstart i grunnskolen.

Prosjektet har gjennomgått en kontinuerlig evaluering gjennom ukentlige dialoger mellom prosjektansvarlige i kommunen og Eikra. Deltakerne har også bidratt med verdifulle tilbakemeldinger og evalueringer, som har blitt systematisk innarbeidet for å måle effekt. Måleindikatorer er blitt nøye fulgt opp flere ganger for å sikre fremdrift og oppnåelse av prosjektmålene.

Prosjektet er et fruktbart samarbeid mellom sosial entreprenør Eikra og Integreringsenheten i Stjørdal kommune. Dette samarbeidet omfatter ledelse, programrådgivere, PR-ansvarlige, og lærere ved voksenopplæringen (VO). Eikra har hatt overordnet ansvar for gjennomføringen og ledelsen av prosjektet, mens Integreringsenheten har hatt ansvaret for rekruttering og oppfølging av deltakerne, samt koordinering mellom involverte aktører.

Samarbeidet er grundig implementert for å sikre kontinuitet og synergi mellom norskopplæringen ved skolen og aktivitetene på gården. Det er etablert jevnlig dialog mellom partene for å sikre en helhetlig tilnærming. Videre har samarbeidet manifestert seg gjennom verdifulle innspill fra VO-lærere, som har fokusert på sentrale områder for trening, for eksempel muntlig deltakelse, evne til kritisk refleksjon, og evnen til å stille spørsmål for læring. Disse innspillene har bidratt til å forme prosjektets retning og struktur, spesielt med tanke på forberedelser før oppstart i grunnskolen.

Prosjektet har gjennomgått en kontinuerlig evaluering gjennom ukentlige dialoger mellom prosjektansvarlige i kommunen og Eikra. Deltakerne har også bidratt med verdifulle tilbakemeldinger og evalueringer, som har blitt systematisk innarbeidet for å måle effekt. Måleindikatorer er blitt nøye fulgt opp flere ganger for å sikre fremdrift og oppnåelse av prosjektmålene.

Innledning prosjektplan

Prosjektet Sammen om Jobbskaping, har som hovedmål å styrke deltakernes aktive deltakelse i samfunnet og i sine egne liv. Prosjektet har spesielt fokusert på å utvikle en modell som kan styrke kvinner med innvandrerbakgrunn, både i yrkeslivet og i sosiale sammenhenger.

Gjennom utprøving har prosjektet identifisert en modell for samarbeid mellom en Inn på tunet gård og en kommune, som også er beskrevet i detalj i Metode- og modellbeskrivelsen samt Opplæringsplanen.

Prosjektplanen gir en oversikt over hvordan et opphold på en Inn på tunet gård kan gjennomføres, samt hvilket innhold som kan inkluderes.

Sammen om Jobbskaping har gjennomført to kursrunder med totalt 17 deltakere, med varighet på to semestre. Valg av mål og målgruppe har vært et resultat av nært samarbeid med Stjørdal kommune, og har formet prosjektets struktur og innhold. Innholdet har vært kontinuerlig utviklet basert på erfaringer, behov og ønsker fra kommunen, samt retningslinjer og veiledning fra IMDi.

Av de 17 deltakerne som har deltatt i denne perioden er følgende status på rapporteringstidspunkt, januar 2024:

17 kvinner har deltatt.

- 7 er i praksis kombinert med grunnskole, med plan om videre utdanning innen primært helsefag.
- 2 er i videregående opplæring, hvorav 1 har fått videreført sin praksisplass i prosjektet til praksis på helsefagutdanning.
- 1 er i praksis kombinert med grunnskole og har oppfølging gjennom KVP (NAV), med plan om ufaglært stilling gjennom prosjektet.
- 1 er i fast jobb i privat sektor etter endt praksisperiode.
- 4 er i praksis med plan om arbeid, hvorav 3 er i ufaglærte stillinger gjennom prosjektet og 1 er i privat sektor.
- 1 ble etter utprøving i praksis kartlagt og følges opp videre med tanke på arbeidsuførhet, både knyttet til hjemmesituasjon og egen helse.
- 1 er i svangerskapspermisjon med plan om videre utdanning når hun kommer tilbake, hennes praksisperiode er utsatt med håp om videreføring.

Det er viktig å understreke at prosjektet ikke betraktes som fullstendig utviklet. Et og et halvt år er relativt kort tid for å utvikle et nytt tiltak, og utfordringene knyttet til Covid-19 i forrige prosjektperiode har ført til betydelige endringer. Videre utvikling av prosjektet, nå som samfunnet har vendt tilbake til "normaltilstander» har vært positivt. Men fortsatt utvikling er nødvendig med tanke på praksisutprøving i ordinær virksomhet, mentoroppfølging, fremtidige konseptualiseringer og overføringsverdi.

Det må legges til at denne prosjektperioden også har vært spesiell sett opp mot den pågående situasjonen i Ukraina. Nasjonalt har det vært en økt oppmerksomhet og satsning rundt denne målgruppen. Det er imidlertid like viktig å understreke at selv i lys av de aktuelle hendelsene i Ukraina, fortsetter behovet for å fokusere på og støtte den eksisterende målgruppen vi arbeider med. Å ikke glemme denne gruppen er av avgjørende betydning for å sikre en helhetlig integreringsinnsats og adressere individuelle behov på en bærekraftig måte.

Målgruppe

Målgruppen for kurset er deltakere i introduksjonsprogrammet, primært kvinner med lav til middels utdanning, som har behov for styrking i språkutvikling og økt trygghet i fremtidig yrkesvalg.

Ved oppstart viste målgruppen seg å ha lavere språkkompetanse enn forventet, og de hadde begrenset erfaring fra norsk samfunnsliv, hovedsakelig som følge av at de fleste var overføringsflyktninger (OFF) med kort botid i Norge. Det ble gjennomført en grundig evaluering for å vurdere om dette var den rette målgruppen. Konklusjonen var at denne gruppen hadde det største behovet for tiltaket i Stjørdal kommune. Erfaringer fra den første prosjektgjennomføringen indikerte at overføringsflyktninger har spesielle behov og høyt utbytte av kurset, noe som positivt påvirket deres generelle deltakelse i introduksjonsprogrammet.

Prosjektet ble tilpasset målgruppens begrensede erfaringer og språkkompetanse. Tegnene som er observert indikerer en potensiell økning i antallet overføringsflyktninger nasjonalt i fremtiden. Dette vil sannsynligvis gjelde for de fleste kommuner som tar imot flyktninger, og kurset vil dermed kunne ha betydelig overføringsverdi.

Rekruttering

Deltakerne ble nøye utvalgt blant kvinner fra introduksjonsprogrammet i Stjørdal kommune gjennom en felles rekrutteringsinnsats ledet av PR-enheten.

Deltakerne ble forespurt basert på deres interesse for fremtidig arbeid innen fire ulike sektorer; helsefag, restaurant- og matfag, barne- og ungdomsarbeid og renholds-fag. Opprinnelig startet vi med åtte kvinner høsten 2020, en deltaker ba selv om å få bli med i prosjektet og fikk delta fra januar 2021.

Ved utvelgelsen av deltakere ble elever i norskopplæring prioritert, basert på erfaringen som viste at grunnskoleelever har en full timeplan.

Rekrutteringsprosessen involverte en-til-en samtaler med aktuelle deltakere ved

hjelp av tolk, der prosjektet ble presentert, og det ble gjennomført en kartlegging av interesse, motivasjon og bakgrunn. Et felles informasjonsmøte ble arrangert ved Eikra Aktivitet, hvor prosjektets formål, innhold og gjennomføring ble forklart gjennom en PowerPoint-presentasjon. Møtet ble også en anledning for PR-enheten å svare på eventuelle spørsmål og gi ytterligere forklaringer. Deretter ble de åtte deltakerne valgt ut av PR-enheten i fellesskap.

Over tid har kurset fått positiv omtale blant deltakerne, og det ble tydelig at kvinner aktivt oppsøkte PR-enheten og ba om å få delta i kurset.

Gruppestørrelse

Grupper med åtte deltakere på hvert kurs har vist seg å være en gunstig gruppestørrelse. Å tilhøre en mindre gruppe fremmer en følelse av trygghet, letter etableringen av samarbeid og engasjement blant deltakerne, samtidig som instruktørene kan gjennomføre en effektiv, dialogbasert undervisning. Motiverte deltakere og lavt frafall er betydelige fordeler ved å operere med mindre grupper. Samtidig har vi observert at en variasjon av nasjonaliteter har vært en suksessfaktor for å opprettholde bruk av norsk språk. Deltakerne har selv uttrykt det som positivt at det har vært få deltakere fra samme land, da dette har "presset" dem til å kommunisere på norsk.

Varighet på kurs

Forskjellige kurslengder har blitt prøvd ut, med opprinnelig plan om 16 kursdager i løpet av et semester. Det ble konstatert at 16 kursdager var for kort, onboarding tok lengre tid enn antatt, opp mot 6-8 kursdager ble brukt til denne fasen. Basert på målgruppens norskkunnskaper, manglende skolebakgrunn og behov for tilrettelagt opplæring ble det vurdert hensiktsmessig å forlenge tiltaket.

Et tre-ukers intensivt kurs ble derfor forsøkt i første del av sommerferien (deltakere på Intro skal ha aktivitet tre uker på sommeren), med fokus på å bygge trygghet og gode relasjoner i gruppen, muntlig trening, oppstart av arbeidspraksis, fysisk aktivitet, samt innføring i livsmestring og teori knyttet til hverdagsmestring i Norge. Deretter ble 16 kursdager fordelt på én dag i uken gjennom høstsemesteret hvor det ble gitt teoretisk og praktisk yrkesopplæring, resterende dager i uken var deltakerne på VO.

Innføring av praksis i ordinær virksomhet gjorde at det var hensiktsmessig å øke kurset fra ett til to semestre for den enkelte deltaker. Ut fra egne interesser har deltakerne fått være med å velge praksisplass, hovedsakelig i kommunen. Andre semester har deltakerne vært i praksis en dag i uken, med tett mentoroppfølging fra ansatte i prosjektet, les mer i Metode- og modellbeskrivelse.

Deltakerne har altså fulgt prosjektet gjennom et helt skoleår, med yrkesopplæring og hverdagsmestring i fokus første semester, praksis i ordinær bedrift med mentor oppfølging i andre semester.

Et helt skoleår samt tre uker på sommeren kan være utfordrende ressursmessig for en kommune, det ble likevel anerkjent at det var behov for en oppstart der deltakerne kunne bli kjent og oppleve trygghet raskt for å kunne tilegne seg læring effektivt. Et alternativ kan være å redusere sommeraktivitet fra tre til en uke dersom det ikke lar seg gjøre ressursmessig. Tiltaket kan da starte med en intensiv uke før skolestart, med 5 dager sammenhengende. Deretter kan det være en kursdag med yrkesopplæring per uke gjennom 16 uker i et semester, for så å gå over til en praksisperiode på et semester.

Nøkkelressurser

Eikra har et sammensatt team bestående av sterke ressurser, både ansatte og innleid kompetanse, som innehar betydelig fagkompetanse på kjerneaktivitetene. Teamet er preget av utviklingsorientering og innovasjon, og dette gir kontroll over leveranser innenfor virksomheten, med fokus på kvalitet, utvikling og økonomistyring.

Veronica Reinås

- Daglig leder og prosjektleder
- Kompetanse innen voksnes læring, karriererådgiving og prosjektledelse.
- Mastergrad i "Rådgiving og voksnes læring" fra NTNU, samt en Master of Business Administration (MBA) fra Nord Universitet.
- Utdannet yoga-lærer.
- Selvstendig næringsdrivende og gründer siden 2003
- Utarbeidet undervisningsmaterieell i hverdagsmestring og generell yrkesopplæring

Bente Skjervold:

- Utdannet sykepleier med en bachelorgrad som musikkpedagog og utdanning innen kulturadministrasjon.
- Lang erfaring som pedagog og prosjektleder.
- Erfaring innen flerkulturelt arbeid fra Trondheim kommune.
- Utarbeidet undervisningsmaterieell i helsefag

Grethe Ekren (81 år):

- Yrkesaktiv pensjonist med bred relevant yrkeserfaring, blant annet som renholder, støttekontakt, i butikkbransjen, som gårdbruker og frivillig arbeid.
- Jobbet på Eikra i prosjekter med flyktninger, asylsøkere og demente siden 2010.

Silje Walslag:

- Utdannet førskolelærer med fordypning i friluftsliv.
- Mastergrad i spesialpedagogikk ved Dronning Maud.
- Ansatt ved Eikra siden 2012 og er pedagogisk ansvarlig.

- Utarbeidet undervisningsmateriell i barne- og ungdomsarbeid

Ingrid Solberg Pettersen:

- Bachelor som barnevernspedagog
- Erfaring fra arbeid i kommunalt barnevern og med enslige mindreårige på asylmottak.

Samarbeidspartnere i Stjørdal kommune:

Oddrun Selstø Harnes (prosjektansvarlig for kommunen):

- Adjunkt m/tilleggsutdanning med hovedvekt på språkfag.
- Videreutdanning innen "Flerkulturell kompetanse", master i interkulturelt arbeid.
- Jobber som PR og har vært prosjektansvarlig i integreringsfeltet i kommunen.
- Aktiv deltaker i rekruttering, planlegging av kurset, utarbeidelse av måleindikatorer, målinger, rapportering, og evaluering av målinger.
- Ansvarlig for kontakt opp mot voksenopplæringen og Integreringsenheten.
- Har utført og utarbeidet deler av undervisningen innen psykisk helse på gården.

Silje Stavnås (prosjektmedarbeider for kommunen):

- Bachelor i sosialt arbeid.
- Programrådgiver i Stjørdal kommune.

Andre viktige bidragsyttere:

- Kokk som har ansvar for opplæring teoretisk og praktisk innen restaurant- og matfag.

Diversitet i personalet:

Personalet har ulik utdanning og alderserfaring, noe som har vist seg hensiktsmessig i prosjektet. Særlig innen helsefag har det vært en fordel å inkludere en pensjonist (70-85 år) som kun snakker norsk. Deltakerne var opprinnelig skeptisk for å kommunisere med eldre mennesker, men inkluderingen av en pensjonist endret denne antakelsen. Den eldre

medarbeideren ble en positiv rollemodell, demonstrerte det å være yrkesaktiv lenge, og viste fordelene ved å være fysisk aktiv selv i alder. Deltakerne viste respekt for den eldre kvinnen, noe som hadde en positiv effekt på både deltakerne og andre medarbeidere i prosjektet.

Engasjement fra ledelsen: Fagleder for voksenopplæring, daglig leder på Integreringsenheten og sektorleder for kommunen har deltatt på flere informasjonsmøter, evalueringer, og besøk på gården. Dette har sikret forankring i ledelsen i kommunen, som har blitt kjent med tilbudet og har bidratt til utformingen gjennom tilbakemeldinger. Alle PR har besøkt gården under en av kursdagene for å bli kjent med tilbudet.

Innhold opplæring

Ut fra Wahlgren (2015) har vi fulgt følgende prinsipper for valg av innhold i opplæringen:

1. **Pedagogiske utfordringer:** Undervisningen for kvinnelige innvandrere med begrenset utdanning må tilpasses deres spesifikke behov og forutsetninger. Pedagogiske overveielser blir avgjørende for å gi effektiv undervisning.
2. **Individuelle forutsetninger:** Kvinnelige innvandrere med lav utdanning kommer med ulike forutsetninger, motivasjonsnivåer og erfaringsbakgrunn. Dette krever skreddersydde undervisningsmetoder.
3. **Realkompetanse:** Mange kvinnelige innvandrere har realkompetanse basert på praktisk erfaring, og undervisningen må anerkjenne og bygge videre på denne kompetansen.
4. **Motstand og ønske om bevaring av rutiner:** Noen kvinnelige innvandrere kan møte undervisningen med skepsis samtidig som de ønsker å opprettholde eksisterende rutiner. Dette må tas i betraktning ved utforming av undervisningsopplegg.
5. **Læringsmiljø:** Å skape gode læringsmiljøer er essensielt. Dette kan innebære tilpasninger i undervisningsmetoder og aktiv bruk av ulike læringsstiler som en integrert del av læringsprosessen.
6. **Kompetente undervisere:** Den gode voksenunderviseren spiller en sentral rolle, spesielt når det gjelder å tilpasse undervisningen til individuelle behov og skape et støttende læringsmiljø.
7. **Konkret og anvendbar læring:** Undervisningen bør fokusere på å gi kunnskap og ferdigheter som kvinnelige innvandrere kan bruke til å forbedre sin daglige praksis, enten det er i arbeidssituasjoner eller andre sosiale sammenhenger.

Dette tilpassede fokuset reflekterer utfordringene og mulighetene knyttet til kvinnelige innvandrere med begrenset utdanning i Norge og understreker viktigheten av en tilpasset og støttende tilnærming i voksenundervisningen.

Sammen om Jobbskaping har ut fra disse prinsipper og tidligere erfaringer funnet det hensiktsmessig å inkorporere fokus på hverdagsmestring og praktisk opplæring sammen med teoretisk yrkesopplæring i den spesifikke fagretning. Dette har vist positive resultater og gitt rom for aktiv språktrening.

Opplæringsmateriell

Vi har utforsket egnet undervisningsmateriell tilpasset målgruppen. Med utgangspunkt i prinsippene innen pedagogikk for voksne (Wahlgren, 2015) og med fokus på målgruppens behov for tilrettelegging, har vi trukket inspirasjon fra ulike kilder. Spesielt har vi brukt et 40-timers kursmateriell fra Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, kalt «Dette må jeg kunne - introduksjonskurs for arbeid i helse- og omsorgstjenester», undervisningsmateriell fra "Mitt Intro" (en ressursbank utviklet av Hustadvika kommune), samt våre egne erfaringer og kompetanse. Temaene som er dekket, er nærmere beskrevet i Opplæringsplanen.

Styrking av muntlige ferdigheter og deltakelse:

Et av hovedmålene for prosjektet var å øke muntlig aktivitet og deltakelse blant deltakerne. Gården har vist seg å være en ideell arena for å prøve ut muntlig norsk og fremme språkutvikling. Gjennom samspill med deltakere og arbeidsledere i praktiske situasjoner, har det blitt skapt en atmosfære for trygg og effektiv muntlig språktrening.

For eksempel gjennomfører vi samtaler knyttet til alle aktiviteter. Under frokosten setter vi ord på alt som plasseres på bordet. Deltakeren hører ordet, uttaler det i ulike former, ser gjenstanden og plasserer den på bordet i den aktuelle konteksten. Denne tilnærmingen aktiverer flere læringsmekanismer, og bidrar dermed til økt læringsutbytte – for mer informasjon, se Metode og modellbeskrivelse.

Språk er
vegen til
integrering

Hver morgen har vi en gjennomgang under frokosten der deltakerne får dele noe av det de har gjort siden sist møte. Vi ser en betydelig økning i lengden på denne runden gjennom kurset, og deltakerne har nå et bredere ordforråd og er i stand til å formulere mer komplekse setninger om sine daglige liv. De lærer ikke bare å fortelle, men også å lytte og stille oppfølgingsspørsmål til den som forteller. Denne kompetansen er overførbart til samtaler med naboer, kolleger, personale på skole/barnehage, osv., i det virkelige liv.

Vi legger opp til mange diskusjoner og refleksjoner to og to rundt de fleste fagområder. Deretter blir hvert pars innspill tatt opp i plenum, og dette gir hver enkelt deltaker mye muntlig trening samt trening i refleksjon og diskusjon. Dette har vist seg å være utfordrende i starten da deltakerne hadde frykt for å si feil eller dumme seg ut. Vi har arbeidet grundig med å adressere disse bekymringene gjennom samtaler om hva som bidrar til god læring og hvor viktig det er å si fra

når det er noe man ikke forstår.

På slutten av dagen gjennomfører vi en ny muntlig runde etter middag der alle får dele noe nytt de har lært i løpet av dagen, samt stille spørsmål eller dele refleksjoner knyttet til fagtemaene som er blitt gjennomgått.

Helsekurs, barne- og ungdomsarbeid og restaurant- og matfag.

Målgruppen har gjennom helseopplæring på ca. 45 timer, her har deltakerne fått innsikt i grunnleggende behov som ernæring, hygiene, psykisk og fysisk helse, med mer. De har også utviklet forståelse for viktigheten av kommunikasjon, etikk, og hva ulike yrker innen helsefag kan innebære, se Opplæringsplan for detaljert informasjon.

For å styrke undervisningen og engasjementet har vi benyttet PowerPoint-presentasjoner med rikelig med bilder, korte enkle filmer, og rollespill fra praksissituasjoner. Dette verktøyet har vist seg svært effektivt, spesielt når både arbeidsledere og deltakere deltar i rollespillet. Dette gir en realistisk opplevelse av å være i praksis, og samtidig gjør det lettere å lære begreper.

I tillegg til helsefaget har målgruppen gjennomgått opplæring på ca. 10 timer innen barn/ungdom. Det er også gitt undervisning i renhold, restaurant- og matfag, totalt ca. 30 timer. Denne opplæringen har hovedsakelig vært gjennom praktisk læring under tilberedning av måltider. Temaer som er blitt gjennomgått inkluderer måleenheter, hygiene, lesing av oppskrifter og instruksjoner, avfallshåndtering, næringsinnhold i mat, og drift av kantiner, blant annet. Dette gir deltakerne ferdigheter og kunnskap som er relevante for arbeid innen restaurant- og matfagsektoren.

Tema omkring yrkesvalg og utdanning

En betydelig del av undervisningsprogrammet har vært dedikert til veiledning i profesjonell opptreden på arbeidsplassen, forståelse av den norske arbeidskulturen, kjennskap til relevante lover og regler, navigering i jobbsøkerprosesser, samt orientering om utdanningstilbud og veier til videre

utdanning i Norge. Vi har gjennomgått Norges utdanningssystem, fra barnehagenivå til høyere utdanning, og dette har blitt gjentatt flere ganger for å imøtekomme deltakernes ønsker og behov for forståelse. En spesiell vekt har blitt lagt på konseptet om livslang læring, betydningen av individuell innsats, og de forskjellige veiene mot å oppnå et fagbrev, inkludert lære kandidatordningen.

Forståelsen av Norges komplekse utdannings- og yrkesopplæringsystem har vist seg å være utfordrende, men avgjørende for å gi deltakerne en realistisk forståelse av hva det innebærer å oppnå fagbrev eller annen høyere utdanning i landet. Mange deltakere har uttrykt økt motivasjon etter å ha fått innsikt i de kravene som stilles og mulighetene som finnes, selv når de ser for seg at veien til ordinært arbeid kan strekke seg over 5 til 7 år. Dette vitner om en voksende tro på at målene er oppnåelige og en forståelse av verdien i å investere tid og innsats i sin egen fremtidige karriere i Norge.

Aktiv Medborger og livsmestring

Aktivt medborgerskap og livsmestring er to sentrale temaer i prosjektet Sammen om Jobbskaping, som vi har vektlagt for å utruste deltakerne med nødvendige ferdigheter for hverdagsmestring og et vellykket liv i Norge. Aktivt

medborgerskap, et begrep med dype røtter i både det politiske og sosiale livet, understreker viktigheten av individets deltakelse i samfunnet, og hvordan dette bidrar til en følelse av tilhørighet og anerkjennelse. Ifølge Beatrice Halsaa, professor emerita ved Senter for tverrfaglig kjønnsforskning ved Universitetet i Oslo, handler aktivt medborgerskap ikke bare om relasjonen til staten, men også om interaksjonene mellom borgere, og deres rettigheter og plikter overfor hverandre. Dette innebærer en forskyvning fra statlig til individuelt ansvar for integrering, noe som er blitt stadig mer fremtredende i norsk integreringspolitikk.

Aktivt medborgerskap handler om å være et fullverdig medlem av et samfunn

(Beatrice Halsaa, professor UiO)

I prosjektet har vi tatt dette synet videre og utforsket hvordan vi kan støtte deltakere i å utvikle livsmestring som en integrert del av deres vei mot aktivt medborgerskap. Livsmestring fokuserer på utvikling av personlig kompetanse som fremmer både psykisk og fysisk velvære, og involverer å finne og følge egne verdier, gjøre ansvarlige valg, og bygge et fundament for god helse og et produktivt liv i Norge. Temaene spenner fra ernæring og kosthold til selvutvikling, forståelse av egen helse, kommunikasjon, samarbeid, og å navigere i det norske samfunnet.

Gjennom prosjektet har vi lagt vekt på hvordan livsmestring ikke bare er en personlig reise, men også en sosial prosess. Det å kunne gjøre informerte valg for sin egen helse og velvære er avgjørende for å kunne delta fullt ut i samfunnet og

bidra positivt både som individ og som del av et større fellesskap. Vårt mål har vært å utruste deltakerne med verktøyene de trenger for å navigere i livets utfordringer, og å forstå at aktiv deltakelse i samfunnet starter med individuelt velvære og et bevisst forhold til egen livsstil.

Integrering av livsmestring i prosjektet "Aktiv Medborger" har derfor vært en nøkkel til å fremme aktivt medborgerskap, ved å gi deltakerne ferdighetene de trenger for å ta kontroll over eget liv og aktivt bidra i sitt nye hjemland. Dette har involvert en helhetlig tilnærming til læring, hvor teoretisk kunnskap kombineres med praktiske øvelser og refleksjoner rundt personlig utvikling, samfunnsdeltakelse og ansvarlighet. Ved å adressere både individuelle behov og samfunnsmessige forventninger, bidrar prosjektet til en mer inkluderende og bærekraftig integreringsprosess.

Arbeidspraksis på gården

Arbeidspraksis ved "Inn på tunet"-gårder representerer en verdifull komponent i prosjektet "Aktiv Medborger", hvor gårder har en langvarig tradisjon med å tilby arbeidspraksis for deltakere fra NAV, videregående skoler, og andre organisasjoner. Formålet med slik praksis er å tilby deltakerne verdifull arbeidserfaring, språktrening, motivasjon for et aktivt liv, og positive mestringsopplevelser. Gjennom et bredt spekter av praktiske og meningsfulle oppgaver, bidrar disse erfaringene til å legge grunnlaget for fremtidig yrkesaktivitet og støtter både fysisk og psykisk velvære.

Arbeidsledere på gården anvender en styrkebasert tilnærming for å engasjere deltakere i varierte aktiviteter som fremmer god fysisk form, arbeidstrening, og utvikling av gode livsrutiner. Denne tilnærmingen understreker viktigheten av å skape et inkluderende og støttende miljø, hvor deltakerne føler seg verdsatt og motivert til å utforske nye muligheter.

Aktivitetene på gården omfatter blant annet:

Stell av dyr, inkludert rutiner for foring, stell, og rengjøring, som gir deltakerne ansvar og innblikk i gårdsdrift.

Arbeid med planter, der deltakerne engasjeres i hagearbeid og innhøsting, noe som fremmer kunnskap om bærekraftig matproduksjon.

Kjøkkenarbeid, hvor deltakerne lærer om ernæring, menyplanlegging, og matlaging, som styrker deres forståelse for helsefremmende kosthold.

Renholdsoppgaver, som underviser i viktigheten av hygiene og gir praktisk erfaring med vedlikehold av rene og trygge omgivelser.

Vertskapsrolle, hvor deltakerne får erfaring med gjestfrihet og service gjennom interaksjon med besøkende grupper, som bidrar til verdifull språktrening og sosial kompetanse.

Disse aktivitetene er nøye utvalgt for å speile de ferdighetene og kompetansene som er relevante for deltakernes fremtidige yrkesliv. Gården tilbyr en unik arena for læring, hvor deltakerne kan utforske ulike yrkesveier og samtidig utvikle essensielle livsmestringsferdigheter.

Veiledning fra arbeidsledere er sentralt for å sikre at deltakerne får mest mulig ut av praksisoppholdet. Denne veiledningen er tilpasset individuelle behov og interesser, og sikrer at hver deltaker får støtte til å oppnå sine mål. Gjennom denne prosessen oppdager mange deltakere nye lidenskaper og interesser, som videre kan veilede deres yrkesvalg og bidra til deres overordnede livsmestring.

Samarbeidet mellom kommunen og "Inn på tunet"-gård som sosial entreprenør i dette prosjektet illustrerer hvordan praktisk arbeidserfaring integreres med mål om å fremme aktivt medborgerskap og livsmestring. Denne integrerte tilnærmingen bidrar til helhetlig utvikling av deltakerne, forbereder dem for et aktivt yrkesliv, og styrker deres rolle som engasjerte medborgere i det norske samfunnet.

Bruk av «Inkluderende Jobbdesign»

"Inkluderende Jobbdesign" er en forskningsbasert metode som er utviklet i Nederland. Den er frem til nå blitt testet ut i 7 land via et EU-prosjekt. Metoden eies av en nederlandsk Foundation – non-for-profit, og bransjeforeningen Arbeid & Inkludering har rettighetene til å «drifte» metoden. Utprøving av metoden er nylig påbegynt i Norge med gode resultater. Instruktør opplæring har startet i 2022 og pågår nå utover hele landet i regi av Arbeid & Inkludering, NHO.

"Inkluderende Jobbdesign" er et helhetlig begrep for å reorganisere arbeidsprosesser og omfordele oppgaver. Slik skapes det stillinger som ufaglærte kan utføre, de får en sjanse til å komme inn på arbeidsmarkedet gjennom en re-designet stilling. Kort oppsummert:

- Starter med behov for flere ansatte hos en arbeidsgiver
  - Løser dette behovet til arbeidsgiver med å re-designe arbeidsprosesser og arbeidsoppgaver
  - Matcher den redesignede jobben med å finne egnet person med nedsatt arbeidsevne eller uten fagkompetanse som står i fare for å havne i utenforskap.
- > Fører til en ny bærekraftig jobb

Administrative, logistiske og organisatoriske oppgaver av mer repeterende natur som ikke tilhører de ansattes kjerneoppgaver blir altså samlet til en eller flere definerte arbeidsoppgaver. Disse arbeidsoppgavene kan til sammen utgjøre en ny ufaglært stilling. Kvalifisert personell i bedriften får på sin side frigjort tid og kapasitet slik at de bedre kan utnytte sin fagkompetanse i arbeidstiden. Metoden skiller seg fra andre sysselsettingsmetoder gjennom en metodisk kartlegging av bedrifter for å utvikle nye jobber som har en dokumentert gevinst for arbeidsgiver.

"Inkluderende jobbdesign" er et eksempel på sosial innovasjon:

Fra: Mer arbeid utført av færre ansatte Til: Samme arbeid utført med flere ansatte og med en dokumentert gevinst

For mer informasjon og gode eksempler på "Inkluderende jobbdesign": <https://www.arbeidoginkludering.no/kompetanse/inkluderende-jobbdesign>

Måleindikatorer

I løpet av prosjektets toårige periode har sosial entreprenør Eikra i samarbeid med Integreringsenheten i kommunen utviklet en modell for å evaluere effekten av kursprogrammet. Denne modellen er resultatet av en omfattende prosess som inkluderte regelmessige møter, evalueringer, besøk, pilotmålinger av effekt på målgruppen, og felles pedagogiske aktiviteter. Basert på denne prosessen har vi identifisert tre kjerneområder som reflekterer prosjektets målsettinger:

1. **Selvopplevde språkferdigheter:** Inspirert av IMDIs rapport "Hvordan måle integrering?", har vi anerkjent betydningen av å måle integreringskapasitet gjennom indikatorer som selvopplevde språkferdigheter. Dette valget representerer en subjektiv måleindikator som anses som mest passende for å vurdere den kortsiktige effekten av kurset. Denne indikatoren tilbyr innsikt i deltakernes personlige vurdering av deres språklige kompetanse.
2. **Muntlig deltakelse:** Det andre målet fokuserer på deltakernes muntlige engasjement og deres selvrapporterte økning i muntlig aktivitet og selvsikkerhet som følge av deltakelsen på Eikra. Selv om dette også er en subjektiv måling, har objektive observasjoner fra gårdens personale bidratt til løpende evalueringer, og supplert dataene med konkrete eksempler på økt tid brukt på muntlige aktiviteter og engasjement i diskusjoner. Fremtidige målinger kan utvides til å inkludere observasjoner fra voksenopplæringslærere for en helhetlig vurdering av deltakernes fremgang.
3. **Trygghet i eget yrkesvalg:** Dette målet undersøker om deltakerne føler seg mer besluttsomme og selvsikre i deres yrkesvalg etter kurset. Det tar for seg elementer som egnethet, interesseområder, og motivasjon, og måler om deltakere har oppnådd klarhet i sin yrkesretning, spesielt innen helsefag eller andre felt basert på deres interesser. Dette langtidsmålet reflekterer prosjektets suksess i å veilede deltakere mot realistiske og oppnåelige karrieremål.

I tillegg til disse måleindikatorerne, ble det tidlig i prosjektet gjennomført en prosess hvor programrådgivere ved Integreringsenheten ble bedt om å definere delmål knyttet til livsmestring, språkutvikling, og yrkeskompetanse. Disse delmålene inkluderer utvikling av språkferdigheter i praktiske sammenhenger utenfor klasserommet, forståelse for grunnleggende krav i arbeidslivet, selvstendig ivaretagelse av egen helse, realitetsorientering om utdanningsforløp, og oppmuntring til å utfordre egen komfortsone.

Denne omfattende tilnærmingen til måling av effekt understreker prosjektets mål om ikke bare å integrere deltakere i arbeidslivet, men også å styrke deres selvtillit, språkferdigheter, og evne til å ta informerte valg om sin fremtidige

karriere og livsmestring.

Hva var utfordrende?

Prosjektet er gjennomført i en periode hvor Stjørdal kommune har bosatt et svært høyt antall flyktninger i forbindelse med krigen i Ukraina. Dette har gjort at Integreringsenheten har hatt det veldig travelt, og programrådgiverne har ikke hatt mulighet til å følge opp deltakerne så tett som de har ønsket.

Forankring på ledernivå.

Vi har igjennom hele prosjektperioden sett viktigheten av å forankre prosjektet på ledernivå, og kommunen forpliktet seg til å bidra med praksisplasser. Selv om prosjektet har vært godt forankret på ledernivå, ser vi at det har vært utfordrende å få til samme forankring på avdelingsnivå.

Tidkrevende med samskappingsprosess med ulike enheter.

I løpet av prosjektperioden har vi brukt mye tid på å få til godt samarbeid på tvers av enheter, og det er behov for samarbeid på flere nivå i kommunen. Vi har opplevd at denne samskappingsprosessen har vært krevende, og tatt mye tid. Samtidig har vi sett hvor viktig dette samarbeidet er for å sikre gode overganger for deltaker mellom prosjektet og fast jobb. Vi ser derfor behovet for å videreutvikle denne samskappingsprosessen for å lage en god modell.

Ansettelsesstopp.

Vi har i løpet av prosjektperioden jobbet med å skape inkluderende stillinger i kommunen for deltakerne i prosjektet. Vi har sett at deltakerne har hatt behov for mer oppfølging i praksis enn vi hadde planlagt, samtidig som vi har sett at denne oppfølgingen med egne mentorer har vært veldig viktig for deltakernes muligheter for å få en jobb. Dette har ført til at overgangen til fast jobb i kommunen har tatt lengre tid enn planlagt. I overgangen til fast jobb i kommunen har vi utfordringer ved at Stjørdal kommune har innført ansettelsesstopp, dette som følge av underskudd i kommunen. Stjørdal kommune har derfor ikke mulighet til å tilby fast stilling til deltakerne i prosjektet på nåværende tidspunkt. Vi jobber med alternativ finansieringsplan for dette.

Målgruppe.

Erfaring fra bosatte flyktninger viste også at det er et behov for å jobbe på lignende måte med menn. Prosjektet var tiltenkt å inkludere mannlige deltakere i løpet av prosjektperioden, men grunnet avkortning i tildelingsperiode - vi søkte om 3-årig prosjekt, men fikk innvilget kun 2-årig - vi kom derfor ikke i gang med mannlige deltakere.

Framtidig utprøving i privat sektor.

Dette var tiltenkt det siste året i prosjektperioden i vår 3-årige søknad. Vi har hele tiden tenkt at vi skulle prioritere å teste og utvikle modellen internt i

Stjørdal kommune før en videre implementering i privat sektor. Vi ser at samskappingsprosessene har tatt lengre tid enn forventet, men vi har prioritert denne tidsbruken da vi anser kommunen som en viktig fremtidig arbeidsplass for målgruppa. Vi har en intensjonsavtale med næringsforeninga i Værnesregionen (NiV). Denne ligger fast for videre samarbeid.

Gode erfaringer

Basert på innsikten fra prosjektet og implementeringen av "Inkluderende Jobbdesign", kan vi fremheve følgende praksiser som har bidratt til suksessfulle resultater:

Arbeidsrettet språkutvikling og integrasjon:

1. **Målgruppeorientert tilnærming:** Tilpasning av opplæringen til deltakernes spesifikke behov, med et sterkt fokus på utvikling av muntlige språkferdigheter innenfor relevante praksiskontekster, demonstrerer effektiviteten av en målrettet pedagogisk strategi.
2. **Innovative læringsarenaer:** Bruken av "Inn på tunet"-gården som en dynamisk arena for både språkutvikling og praktisk læring, hvor deltakerne engasjerer seg i meningsfulle aktiviteter som reflekterer arbeidslivet, fremhever viktigheten av kontekstbasert læring.
3. **Helhetlig utvikling:** Integreringen av livsmestring og samfunnsdeltakelse gjennom "Sammen om Jobbskaping"-modellen, som styrker motivasjon, kompetanse, og sosial inkludering, underbygger behovet for en helhetlig tilnærming til integrering.
4. **Differensiert pedagogikk:** Bruken av varierte læringsmetoder som anerkjenner voksnes mangfoldige læringsstiler, styrker pedagogikkens tilpasningsevne og effektivitet.
5. **Refleksiv læring:** Implementeringen av Kolbs lærings sirkel fremmer en syklus av erfaring, refleksjon, konseptualisering, og eksperimentering, som understøtter dybdelæring og personlig vekst.

Integreringsoppgaver og metodikk:

1. **Kontekstualisert språklæring:** Innføringen av språk gjennom integreringsoppgaver som er direkte koblet til praktiske oppgaver på gården, viser hvordan språkopplæring kan gjøres relevant og engasjerende.
2. **Aktiv deltakelse og refleksjon:** Bruk av IGP-metoden (Individuell, Gruppe, Plenum) fremmer en aktiv og reflektert læringsprosess, som forsterker deltakernes språklige og sosiale kompetanse.

Målrettet opplæringsdesign:

1. **Tilpasset opplæringsinnhold:** Utviklingen av mål- og behovstilpasset opplæringsinnhold, basert på en grundig kartlegging av deltakernes forutsetninger og mål, sikrer relevans og effektivitet i læringsprosessen.
2. **Støttende læringsmiljø:** Opprettelsen av støttende strukturer og regelmessige samtaler om deltakernes opplevelser og læring, styrker både den språklige utviklingen og den personlige veksten.

Loggbok og dokumentasjon:

1. **Refleksjon og selvbevissthet:** Daglig bruk av loggbøker for refleksjon over læring og aktiviteter bidrar til økt selvbevissthet og målbar fremgang, som er essensielt for både språkutvikling og personlig utvikling.

Fysisk og mental helse:

1. **Helhetlig helsefremming:** Integrasjonen av fysisk aktivitet, yoga, og meditasjon i daglige rutiner på gården understreker betydningen av en balansert tilnærming til helse, som støtter både den fysiske og psykiske velvære.

Forskning og utvikling:

1. **Forskningssamarbeid og modellutvikling:** Engasjement i internasjonale forskningsprosjekter og planer om videre utvikling av modellen i samarbeid med flere sektorer, inkludert voksenopplæring på videregående og NAV, viser et sterkt fundament for kontinuerlig forbedring og innovasjon.

Samlet sett reflekterer disse praksisene prosjektets engasjement for å tilpasse opplæringen til individuelle behov, skape et inkluderende og støttende læringsmiljø, og innlemme språkopplæring i meningsfulle og praktiske situasjoner. Disse metodene styrker også søkelys på helhetlig utvikling, inkludert helse, trivsel, og en aktiv rolle i samfunnet.

Resultat, implementering og videre utvikling

Basert på prosjektets løpende resultater, gevinster og erfaringer, kan det konstateres at flere elementer allerede er effektivt implementert. En nøkkelfaktor

til suksessen har vært etableringen av en sterk og kontinuerlig dialog samt et produktivt samarbeid mellom sosial entreprenør Eikra Aktivitet og Stjørdal kommune. Dette samarbeidet har muliggjort en dynamisk tilpasning av prosjektinnholdet til målgruppens behov og interesser.

Gjennom prosjektperioden har det vært regelmessig og konstruktiv kommunikasjon mellom sosial entreprenør og ansatte ved Integreringsenheten, hvor deltakerne har hatt muligheten til å gi direkte tilbakemeldinger. Besøk fra programrådgivere på kursdager ved gården har vært spesielt verdifulle, både for deltakernes engasjement og for å gi programrådgiverne innsikt i kursaktivitetene. Videre har disse besøkene bidratt til at programrådgivere har kunnet tilby direkte undervisning og veiledning til deltakerne.

Prosjektet har også etablert betydningsfulle forbindelser med diverse arbeidsplasser i kommunen, hvor "Inkluderende jobbdesign"-metoden har blitt introdusert og godt mottatt. Dette har ledet til en økt bevissthet rundt effektiv arbeidstidsdisponering og skaping av kvalitative arbeids- og praksisplasser. En evaluering fra Sandskogan barnehage illustrerer de positive erfaringene som er gjort med denne arbeidsmodellen.

For videre implementering av prosjektets resultater, erfaringer og gevinster, planlegger vi å utvide vårt engasjement mot det private næringslivet, med spesielt fokus på et formalisert samarbeid med Næringsforeningen i Værnesregionen (NiV) og privat sektor. Målet er å fortsette å utvikle og anvende "Inkluderende jobbdesign"-metoden for å skape flere inkluderende arbeidsplasser.

Videre vil prosjektet styrke og videreutvikle mentorordningen for å gi deltakerne individuell støtte gjennom hele deres overgang fra opplæring til praksis og eventuell fast ansettelse. Samarbeidet med det lokale NAV-kontoret vil

intensiveres for å sikre koordinerte tiltak og støtte for deltakerne, med mål om en vellykket integrering i arbeidsmarkedet.

Prosjektet vil også utforske muligheter for å implementere en ny modell der deltakere tilbys toårige ansettelse i faste stillinger i kommunen etter avsluttet kvalifiseringsfase og praksis. Dette vil potensielt involvere finansiering gjennom "inkluderende stillinger", et innovativt finansieringskonsept.

Organisatorisk er prosjektet et samarbeid mellom Stjørdal kommune og Eikra Aktivitet, med ambisjoner om å inkludere flere aktører fra privat sektor i de kommende årene. Kontinuerlig evaluering og tilpasning av prosjektet, basert på tilbakemeldinger og målinger, vil forsterke prosjektets fundament og bidra til dets langvarige suksess.

I tillegg er det etablert et forskningssamarbeid med NTNU, som del av et større internasjonalt forskningsprosjekt fokusert på integrering og medborgerskap av lavt utdannede flyktninger. Dette samarbeidet vil generere verdifull kunnskap som kan styrke offentlige tjenester og politikkutforming, samt bidra med overføringsverdi for andre aktører engasjert i lignende arbeid.

Forskning

Eikra Aktivitet Medborger og Stjørdal kommune er engasjert i et internasjonalt forskningsprosjekt ledet av NTNU samfunnsforskning, "Improving Integration and Active Citizenship for Low Literate Adult Refugees". Dette prosjektet representerer en betydelig satsing på å utforske og utvikle innovative integreringstilbud for flyktninger med begrenset eller ingen skolebakgrunn, med en spesiell vektlegging av samarbeid mellom offentlige tjenester og sosiale entreprenører.

Målet med forskningsinitiativet er todelt. For det første sikter prosjektet mot å styrke det eksisterende kunnskapsgrunnlaget angående målgruppens nåværende situasjon, de utfordringer de møter, deres behov, og deres opplevelser med tilbud om integrering og språkopplæring. Dette fokuset er spesielt relevant i lys av det begrensede forskningsarbeidet som eksisterer på dette området i Norge, spesielt med tanke på flyktninger som sliter med grunnleggende lese- og skriveferdigheter.

For det andre ønsker prosjektet å utforske mulighetene som ligger i alternative læringsarenaer for språkopplæring. Det vil si å undersøke hvordan slike arenaer kan bidra til både språklæring og forbedret livsmestring for målgruppen, og hvilke betingelser, strukturer, og samarbeidsformer som er nødvendige for å realisere disse målene. Den innsikten som genereres gjennom dette arbeidet, forventes å være av stor verdi for både offentlige tjenester og politikkutviklere.

I tillegg til å bidra med ny og verdifull kunnskap, har prosjektet som mål å samle erfaringer fra involverte caser og gjøre disse tilgjengelige på en måte som kan ha overføringsverdi til andre sosiale entreprenører som driver med, eller ønsker å starte, lignende initiativer. Gjennom utprøving av samskapingsmetoder og

utvikling av anbefalinger og beste praksiser basert på empiriske data, vil prosjektet tilby veiledning og støtte til lignende fremtidige innsatser.

Dette forskningsprosjektet representerer en unik mulighet for Eikra og Stjørdal kommune til å bidra til viktig forskning på de metodene som er anvendt i dette prosjektet «Sammen om Jobbskaping», og eventuelle fremtidige prosjekter, samtidig som det gir en plattform for å teste ut samskapingsmetoder i praksis. Samarbeidet med NTNU samfunnsforskning understreker prosjektets engasjement for innovasjon innen integreringsarbeid og dets potensial for å skape meningsfulle forbedringer i tilbudet til flyktninger med lave skrive- og leseferdigheter i Norge.

Oppsummering:

Prosjektet "Sammen om Jobbskaping" er et initiativ designet for å styrke integreringen av innvandrerkvinner med begrenset eller ingen formell utdanning i Norge, gjennom et helhetlig kvalifiseringstilbud som leder til arbeidsmarkedstilknytning. Prosjektet er et samarbeid mellom Stjørdal kommune og Eikra Aktivitet AS, støttet av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

Dette tiltaket, initiert for å imøtekomme behovet for kvalifisering og integrering i arbeidslivet, har implementert et omfattende program som omfatter språkutvikling, yrkesopplæring, og arbeidspraksis gjennom et tett samarbeid mellom kommunale tjenester, lokale næringslivsaktører, og utdanningsinstitusjoner.

Mål og målsetninger

Hovedmålet er å utvikle en modell for kvalifisering og integrering i arbeidsmarkedet spesifikt tilrettelagt for innvandrerkvinner. Målgruppen inkluderer deltakere i introduksjonsprogrammet, primært kvinner med lav til middels utdanning og begrenset erfaring fra norsk samfunnsliv.

Metodikk og tiltak

Bruken av "Inkluderende jobbdesign" og etableringen av et arbeidsforberedende kurs fokuserer på nødvendige ferdigheter innenfor utvalgte yrkesområder. En viktig del av metodikken er også mentorordningen som tilbyr individuell veiledning og støtte.

Implementering og gjennomføring

Prosjektet har implementert et årlig program delt inn i to hovedfaser: et intensivt tre-ukers kurs sommeren før høstsemesteret for å bygge grunnleggende ferdigheter og relasjoner, etterfulgt av en kombinasjon av teoretisk og praktisk yrkesopplæring gjennom høstsemesteret, og til slutt en praksisperiode med mentoroppfølging.

Evaluerings og resultater

Gjennom kontinuerlig evaluering og tilpasning basert på deltakernes feedback og måleindikatorer, har prosjektet dokumentert betydelige forbedringer i deltakernes språkferdigheter, yrkeskompetanse, og generelle deltakelse i samfunnet.

Fremtidig arbeid og utvikling

Med utgangspunkt i de positive erfaringene og resultatene fra dette prosjektet, ser vi på muligheten for å utvide modellen til å inkludere flere sektorer innen næringslivet og potensielt andre kommuner, for å styrke integreringsarbeidet nasjonalt.

Avslutning

"Sammen om Jobbskaping" representerer et viktig skritt mot en mer inkluderende og bærekraftig integrering av innvandrerkvinner i Norge. Med sterk forankring i kommunens ledelse og gode samarbeidsforhold til lokale og nasjonale aktører, har prosjektet etablert en modell med potensial for videre utvikling og implementering.

Dette utkastet til prosjektplan gir en oversikt over "Sammen om Jobbskaping"-prosjektet, dets mål, metodikk, gjennomføring, og potensialet for fremtidig utvikling. Det legges vekt på prosjektets innovative tilnærming til integreringsarbeid og dets suksess i å skape meningsfulle endringer i deltakernes liv.

Se også

Beskrivelser av metodikk i «Metode- og modulbeskrivelse», opplæringsplaner og prosjektets innhold i «Opplæringsplan»

Kilder:

Andersen, Lis Karin (2015) Voksenpedagogisk praksis – tilrettelegging for læring hos studenter i Språkmanngfold i utdanningen. Refleksjon over pedagogisk praksis. S. 27-14.

IMDi, (21.1.2022) Tilskudd til utvikling av kommunale integreringstiltak
<https://www.imdi.no/tilskudd/tilskudd-til-utvikling-av-kommunale-integreringstiltak-2022/>

Malin Dahle, Hanna Jones, Iben Møller (2022) TILRETTELAGT FAG- OG YRKESOPPLÆRING. ERFARINGER OG GREP FRA SAMARBEID

Inn på tunet <https://xn--innptunet-82a.no/no>

Veileder for Grønt arbeid i NAV - <https://xn--innptunet-82a.no/cms/files/5338/veileder--groent-arbeid-2006182>

Artikkel «Forventningen om aktive medborgere kan oppleves ekskluderende»
<https://kjonnforskning.no/nb/2021/02/Forventningen-om-aktive-medborgere-kan-oppleves-ekskluderende>

Hvordan måle integrering – rapport levert av Proba samfunnsanalyse til IMDi

<https://www.imdi.no/arkiv/arkiverte-publikasjoner/indikator-for-integrering.pdf/>

Stjørdal kommune Integrering - <https://www.stjordal.kommune.no/tjenester/helse-omsorg-og-sosiale-tjenester/sosiale-tjenester/integrering/>

Wahlgren, Bjarne (2015). Pædagogiske perspektiver på erhvervsrettet voksenuddannelse

Eikra Aktivitet - <https://www.eikragard.com/>

NIBR-RAPPORT 2019:4 Flyktninger i introduksjonsprogrammet - Hvilke erfaringer har de med å delta?

Lorenzo Rocca, Cecilie Hamnes Carlsen, Bart Deygers, (2018) LINGUISTIC INTEGRATION OF ADULT MIGRANTS: REQUIREMENTS AND LEARNING OPPORTUNITIES. REPORT ON THE 2018 COUNCIL OF EUROPE AND ALTE SURVEY ON LANGUAGE AND KNOWLEDGE OF SOCIETY POLICIES FOR MIGRANTS.